

175. GODINA

OD ROĐENJA

FRITZA HENKELA

Pionir, vođa i vizionar

175 YEARS OF FRITZ HENKEL

Pioneer, leader and visionary

Fritz Henkel (1848–1930) je postavio važan kurs koji nastavlja da oblikuje našu kompaniju i danas. Pod naslovom „175. godina Fritza Henkela – pionira, lidera i vizionara“, pratimo osnivača kompanije kroz njegov život i rad: od detinjstva Fritza Henkela, preko njegovih poslovnih učenja i iskustava, do toga da je postao uspešan poduzetnik.

Mehr Informationen:
www.fritz-henkel.de

Fritz Henkel (1848–1930) set an important course that continues to shape our company today. Under the title “175 years of Fritz Henkel – Pioneer, leader and visionary,” we accompany the company founder through his life and work: from Fritz Henkel’s childhood, through his first business learnings and experiences, to becoming a successful entrepreneur.

More information:
www.fritz-henkel.com

SADRŽAJ
CONTENT

BIOGRAFIJA
BIOGRAPHY 4

PODUZETNIK
THE ENTREPRENEUR 10

PIONIR MEĐU MARKAMA
THE BRAND PIONEER 16

FRITZ HENKEL
I NJEGOVI ZAPOSLENICI
FRITZ HENKEL AND
HIS EMPLOYEES 22

TRAJNA OSTAVŠTINA
LIVING LEGACY 30

175. GODINA

OD ROĐENJA

FRITZA HENKELA

Pionir, vođa i vizionar

**TKO SE ŽELI BAVITI PRODAJOM,
MORA IMATI IZGRAĐENU OSOBNOST,
RAZUMJETI LJUDSKU PRIRODU
I PRŠTATI OD SAMOPOUZDANJA.
TO JE HENKELOVA NAJVEĆA
TAJNA USPJEHA.**

(Fritz Henkel, 1926)

Fritz Henkel, osnivač našeg društva, rođen je prije 175 godina. Svojom je hrabrošću, odlučnošću i izvanrednim poduzetničkim vještinama izgradio temelje jednog od najpoznatijih njemačkih obiteljskih društava. Bio je poduzetnik i pionir od glave do pete. Nije išao utabanim stazama, nego se odvažio utrti novi put. Oduvijek se oslanjao na najnovija znanstvena otkrića, držao do visoke kvalitete i uvodio inovativne metode oglašavanja. Ujedno je preuzimao odgovornost za svoje zaposlenike i vodio brigu o njima.

Njegove ideje, postignuća i vrijednosti oblikovale su naše društvo i kulturu koju gajimo. U njima pronalazimo nadahnuće i smjernice za sadašnjost i budućnost. Zato želimo odati počast njegovu veličanstvenom životnom djelu, među ostalim, izložbom povodom godišnjice njegova rođenja, interaktivnom digitalnom platformom i ovom knjižicom.

Dr. Simone Bagel-Trah

Predsjednica Odbora dioničara
i Nadzornog odbora

Carsten Knobel

Predsjednik Upravnog odbora

BIOGRAFIJA

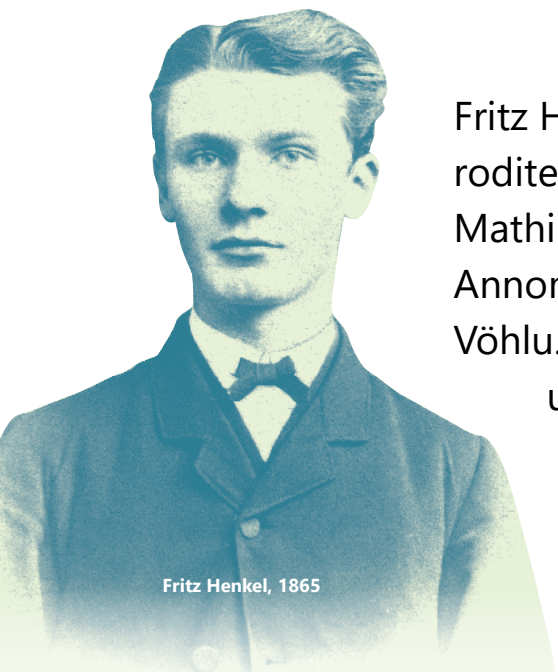

BURAN ŽIVOT

Friedrich Karl Henkel (zvan Fritz) rođen je 20. ožujka 1848. kao peto od šestero djece Johanna Josta Henkela i Johanette Henkel. Odrastao je u domu prožetom ljubavlju i pažnjom u idiličnome gradiću Vöhl u njemačkoj saveznoj državi Hessenu. Sa 17 se godina, 1865. odselio od roditelja i preselio s bratom Wilhelmom u Elberfeld (današnji Wuppertal). U Elberfeldu je završio trgovačko pripravništvo u tvornici boja i lakova Gebrder Gessert. U to je doba Elberfeld bio industrijski grad u procvatu, svojevrsna Silicijska dolina 19. stoljeća.

Fritz Henkel razvio se iz mladog, znatiželjnog i ambicioznog trgovačkog pripravnika u uspješnog poduzetnika. Društvo je osnovao 1876. u Aachenu. Fritz Henkel cijeli je život posvetio društvu, obitelji i općem dobru.

BEZBRIŽNO DJETINJSTVO

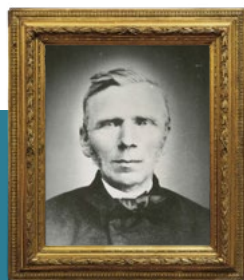
Fritz Henkel, 1865

Fritz Henkel imao je sretno djetinjstvo. Odrastao je s roditeljima, četvero starije braće i sestara, tj. Christianom, Mathilde, Wilhelmom i Emmom, te mlađom sestrom Annom. Živjeli su ustaljenim životom u ruralnom gradiću Vöhl. Fritz je pohađao srednju školu, ali bez zapaženog uspjeha. Isticalo se, doduše, njegovo veliko zanimanje za znanost.

Johanette Henkel (1807–1881)

Johanette Henkel bila je uzorna kućanica i brižna majka koja nikad nije posumnjala u Fritzovu darovitost. Bila je srce i duša lokalne zajednice.

Johann Jost Henkel (189–1874)

Fritzov je otac bio seoski učitelj i voditelj mjesne štedno-kreditne zadruge. Bio je iznimno cijenjen. Njegova čestitost i otvorenost za inovacije ostavile su neizbrisiv trag na sinovu osobnost.

Obiteljska kuća u Vöhl

OSNIVAČ I NJEGOVA OBITELJ

Fritz Henkel oženio se Elisabeth von den Steinen (1852. – 1904.) 2. listopada 1873. u Elberfeldu. Vjenčali su se iz ljubavi premda mu je Elisabeth i staleški svakako odgovarala. Malo tko danas zna da su Fritz i Elisabeth zapravo imali četvero djece: Augusta (rođ. 1874.), Fritza ml. (rođ. 1875.), Huga (rođ. 1881.) i Emmy (rođ. 1884.). Međutim, August je preminuo s četiri godine.

Slika sa svadbe, 1873

Obitelj Henkelova osnivača oko 1901.

Prisni obiteljski odnosi: Fritz i Elisabeth Henkel odgajani su u ljubavi obiteljskog doma. U takvu su ozračju odgajali i svoju djecu: Huga (stoji lijevo), Emmy i Fritz ml.

Fritz Henkel, 1895

ČOVJEK OKRUNJEN USPJEHOM

Fritz se kao uspješan poduzetnik aktivno zalagao za javnu dobrobit u zajednicama i gradovima u kojima je živio i radio. Za života je Fritz Henkel dobio mnoga priznanja. Pruski mu je kralj 1911. dodijelio titulu *Kommerzienrat*. Riječ je o tadašnjoj počasnoj tituli koja se uglavnom dodjeljivala važnim poslovnim čelnicima koji su se aktivno zalagali za opće dobro. Fritz je svoje drugo veliko priznanje dobio kada je 1928. proglašen počasnim građaninom Düsseldorfa.

Potvrda o počasnom
građanstvu

Fritz Henkel, 1925

Fritz Henkel proglašen je
počasnim građaninom
Düsseldorfa na posebnoj
svečanosti.

DOSTOJANSTVEN ISPRAĆAJ

Nakon što je Fritz Henkel preminuo 1. ožujka 1930., njegovo je tijelo položeno u veliku dvoranu Henkelova sjedišta. Radnici, koji su bili ganuti do suza, opraštali su se od osnivača društva dok je pogrebna povorka prenosila lijes od zgrade društva do groblja. Fritz Henkel, njegova supruga Elisabeth, njegov sin Fritz ml. i njegova snaha Änny pokopani su u mauzoleju koji se nalazi na Sjevernom groblju u Düsseldorfu.

Posljednje
počivalište Fritza
Henkela na Sje-
vernem groblju u
Düsseldorfu

Pogrebna
povorka, 1930.

PODUZETNIK

ODLUČAN I ODVAŽAN

Fritz Henkel osnovao je društvo Henkel & Cie 26. rujna 1876. u Aachenu s dvojicom partnera. Sredinom 70-ih godina 19. stoljeća njemačko je gospodarstvo potonulo i nastupila je gospodarska kriza. Društvo je jedva-jedvice opstalo u prvih nekoliko godina.

Fritz Henkel morao se suočiti s dvama izazovima. Kao prvo, *Universal-Waschmittel*, njegov prvi proizvod, propao je zbog visokih troškova proizvodnje. Kao drugo, njegova su se dvojica partnera namjeravala povući iz društva. Međutim, Fritz Henkel nije se dao pokolebati. Već je 1878. na tržište izbacio Henkelov novi, učinkovitiji deterdžent s nižim troškovima proizvodnje, tzv. *Bleich-Sodu*. To je bio njegov prvi uspješni proizvod. Fritz Henkel preuzeo je 1879. potpunu odgovornost za društvo. Persil je 1907. predstavljen javnosti.

Fritz Henkel i njegovi sinovi

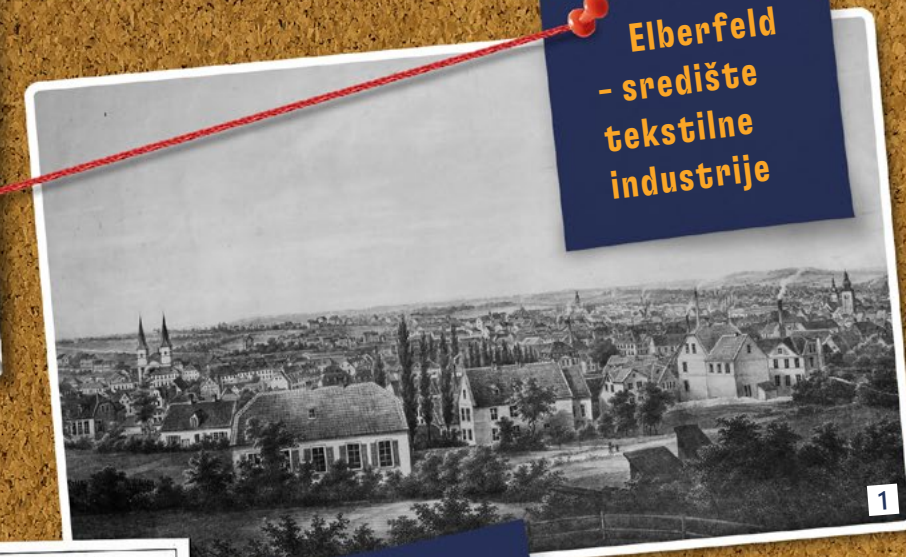
TRNOVIT PUT DO USPJEHA

Kemijska je industrija u trenutku Fritzova rođenja (1848.) bila u usponu. Njegov se otac, osim što je bio učitelj, bavio i poduzetništvom. Sinu je usadio štedljivost, čestitost i razumijevanje uloge oglašavanja. Fritz Henkel dobivao je važne zadatke već kao pripravnik. Čak su mu povje-
ravali i poslovna putovanja. Brzo je izgradio karijeru čiji je vrhunac bilo osnivanje vlastitog društva. Neuspjesi nisu obeshrabrili našeg inovativnog poduzetnika.

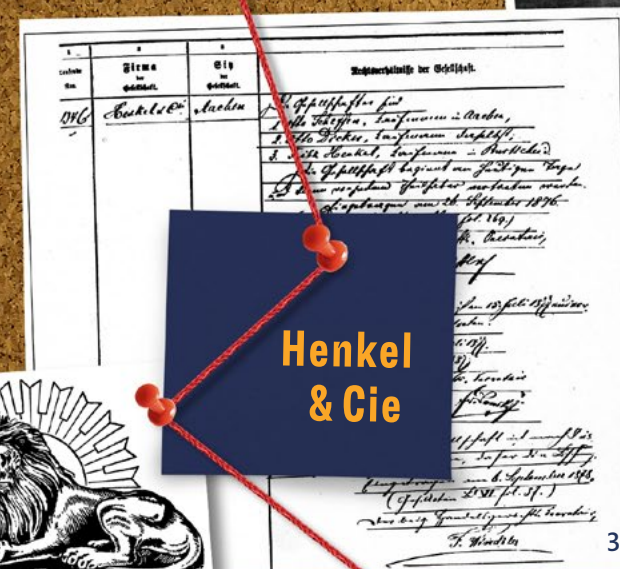
1. Elberfeld – industrijski grad u procvatu i središte tekstilne industrije sredinom 19. stoljeća.
2. Ženama je pranje rublja bilo fizički naporno.
3. 1876. – osnutak društva Henkel & Cie u Aachenu.
Lav je 1878. postao Henkelov logotip.
4. Fritz Henkel došao je na ideju o deterdžentu na bazi natrijeva silikata zbog Američkog građanskog rata (1861. – 1865.), u kojem se natrijev silikat pokazao kao uspješna zamjena za sapun. Odlučio je koristiti natrijev silikat kao bazu za novi deterdžent.
5. Prvi je proizvod (*Universal-Waschmittel*) bio poslovni promašaj.
6. 1878. – Henkelova *Bleich-Soda* (soda za bijeljenje rublja) bio je prvi uspješni proizvod društva. Početak divne priče o uspjehu: pranje se rublja stubokom promijenilo 1907. pojavom *Persila*, deterdženta na bazi perborata i silikata.

Pranje rublja
- mukotrpan
posao

Elberfeld
- središte
tekstilne
industrije

Henkel
& Cie

Proizvod je
bio preskup

Ideja iz
vedra neba

Kristalno
jasna priča
o uspjehu

6

DRUŠTVO SE ŠIRI

Fritz Henkel bio je na čelu društva i donosio odluke. Društvo je dvije godine nakon osnutka preselio iz Aachena u Düsseldorf zbog njegove bolje prometne povezanosti. Nakon što je društvo 1880. nanovo preselio iz jednog dijela Düsseldorfa u drugi, kupio je zemljište u Holt-
hausenu. Na tom je mjestu 9. ožujka 1900. započela proizvodnja.

Naš je osnivač već u ranoj fazi zaposlio sinove u društvu kao članove društva s osobnom odgovornošću. Dok se Fritz ml. u društvu usavršavao kao poduzetnik, Hugo je studirao kemiju i naposljetku postao Henkelov prvi kemičar s doktoratom.

Kći Emmy postala je članicom društva s osobnom odgovornošću 1911.

Samo nekoliko godina nakon osnutka društva već su stigli prvi inozemni upiti za kupnju Henkelove Bleich-Sode. Godine 1886. Fritz Henkel otvorio je prvo prodajno mjesto u Beču.

1911

Emmy Lüps
postaje
partnerica u
društvu

1905

dr. Hugo
Henkel
počinje
raditi u
Henkelu

1900

Početak proizvodnje
u Holthausenu

1893

Fritz Henkel ml.
pridružuje se
društvu

1886

Prvo prodajno
mjesto u inozemstvu

PIONIR MEĐU MARKAMA

VISOKA KVALITETA, VISOKA POUZDANOST

Henkelova *Bleich-Soda* (soda za bijeljenje rublja) bila je prvi markirani proizvod društva koji je postigao uspjeh. Taj deterdžent za pranje rublja bio je plod Fritzovih vlastitih pokusa. Riječ je o pretpakirano-me proizvodu koji se prodavao po fiksnoj cijeni, što je bila revolucionarna ideja u to vrijeme. Kako bi marka bila prepoznatljivija, na pakiranjima od 500 g nalazili su se naziv marke i logotip društva, lav sa sunčevim zrakama u pozadini. Fritz Henkel bio je među prvima koji su ponudili deterdžent za pranje rublja kao markirani proizvod i oglašavali ga samim pakiranjem. Međutim, znao je i da su za njegov poslovni uspjeh osim oglašavanja presudni kvaliteta i pouzdanost.

ŠIRENJE ASORTIMANA PROIZVODA

Fritz Henkel ubrzo je shvatio da bi bilo financijski isplativo maloprodajnim trgovcima ponuditi širu lepezu proizvoda. Henkel je znao kako domišljato i kreativno proširiti asortiman proizvoda, pogotovo zato što se društvo uvijek trudilo primjereno (ponovno) iskorištavati sirovine i nusproizvode.

1887

Henkelov Thee (čaj)

1920

Prašak za ribanje Ata

1929

Deterdžent za pranje posuda Imi

1878

Henkelova Bleich-Soda (soda za izbjeljivanje)

1918

Sredstvo za ispiranje rublja Sil

1923

Ljepilo Mala

1903

Dok je Fritz Henkel gradio društvo u Düsseldorfu, Hans Schwarzkopf, začetnik druge poznate marke, preuzeo je 1898. ljekarnu u Berlinu. U Berlinu je razvio svoj **Shampoo**, koji je predstavljen na tržištu 1903. kao prvi prašak za pranje kose u Njemačkoj.

1907

Kad je Persil stigao na tržište 1907. kao prvi aktivni deterdžent na svijetu, unio je revoluciju u praonice i olakšao ženama posao. Henkel je time došao u neprikosnoveno vodstvo na njemačkom tržištu deterdženata.

1923

Henkel je isprva svoje tekuće ljepilo prodavao društvima u regiji: Henkel-Leim (ljepilo) dostavljao se u bačvama od bukovine.

OGLASI, OGLASI, OGLASI

Osnivač društva nije se libio razmišljati izvan okvira i iskušavati nove stvari. To je vrijedilo i za inovativno oglašavanje. Društvo je pojačalo oglašivačke aktivnosti usporedno s izlaskom *Persila* na tržište 1907. Prvi je oglas za *Persil* objavljen 6. lipnja 1907.

Od sredine 20-ih godina prošlog stoljeća veliki ulični satovi s reklamom za *Persil* postali su znamenitost mnogih njemačkih gradova.

Dama u bijelome *Persil*ova je reklamna ikona od 1922.

Muškarci odjeveni u bijelo s *Persil*ovim kišobranima prošetali su Berlinom 1926.

1929

1926

1927

1922

1913

1885

1925

1908

FRITZ HENKEL I NJEGOVI ZAPOSLENICI

UVAŽAVANJE I POŠTOVANJE

Fritz Henkel bio je uvjeren da su kompetentni i pouzdani zaposlenici ključni za uspjeh njegovog društva. Za ostvarenje uspjeha bio je spreman ponuditi veće plaće i niz socijalnih davanja. Tako su svi bili na dobitku. Henkelova radna snaga uživala je posebne pogodnosti, a Fritz Henkel znao je da može računati na njezinu vjernost. Premda je Henkelov šef od sebe i svojih zaposlenika zahtijevao radnu disciplinu, jednaku je važnost pridavao bliskoj suradnji i dobrom radnom ozračju u pogonima i uredima. Svakodnevno je obilazio sve odjele. Znao je svoje zaposlenike poimence i srdačno ih pozdravljao, ali im je i jasno davao do znanja kad mu nešto nije bilo po volji. Mnogi su Henkelovi zaposlenici tu svakodnevnu prisnost „starog džentlmena“, kako su mu među sobom tepali, smatrali znakom poštovanja i uvažavanja.

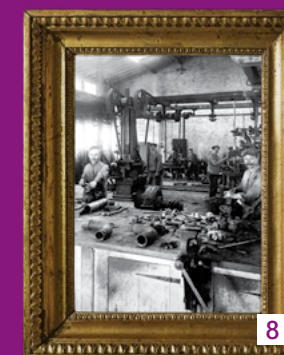
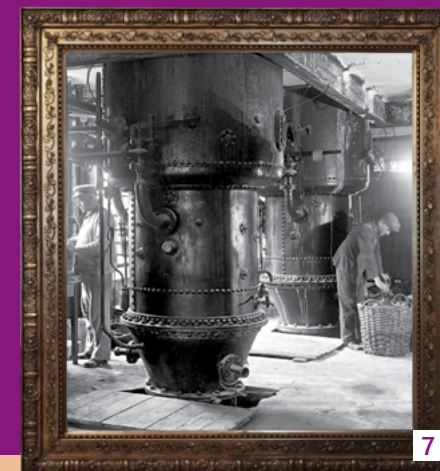
OSOBLJE

Većinu su osoblja sačinjavali fizički radnici. Muškarci su obavljali teške poslove u proizvodnji i radionicama. Žene su uglavnom bile zadužene za punjenje i pakiranje proizvoda ili rad u praonici i kantinama. U početku je bilo samo nekoliko visokokvalificiranih zaposlenika. Radili su u uredima, kao trgovački predstavnici, a od 1905. i u laboratorijima.

Zaposlenici, 1896.

1. Henkelovi putujući trgovci, 1904.
2. Radnice za pakiranje *Persila*, 1908.
3. Henkelovi radnici, 1908.
4. Laboratorij, 1925.
5. Središnjica, 1925.
6. Telefonska centrala, 1925.
7. Proizvodnja ljepila, 1927.
8. Metaloprerađivačka radionica, 1913.
9. Pakiranje po pakiranje: prašak *Persil* ručno se važe i pakira, 1907.

DOBAR POSLODAVAC

Henkel je u Düsseldorfu i okolici ubrzo stekao ugled dobrog poslodavca koji je pazio na „svoje ljude“. Društvo je zahvaljujući tom ugledu lakše zadržavalo postojeće zaposlenike i privlačilo nove. U Henkelu su se vrlo često na nagovor osoblja zapošljavali njegovi rođaci i prijatelji.

1. Knjižnica u društvu, 1910.
2. *Blätter vom Hause*, prvi časopis za zaposlenike, počeo je izlaziti u kolovozu 1914.
3. Blagovaonica za visokokvalificirane radnike, 1916.
4. Blagovaonica za niskokvalificirane radnike (radnice su imale odvojen dio za sebe), 1925.
5. Vrt za visokokvalificirane radnike na krovu središnjice, 1925.
6. Savjetovalište za majke, 1925.
7. Sportske aktivnosti za pripravnike, 1927.
8. Vatrogasna postrojba pogona, 1926.
9. Kantina, 1925.
10. Poklon-košara za majke, 1913.

”

**NAJBOLJA POSTIGNUĆA
MOG DRUŠTVA NISU PLOD MOJE
MAŠTE NEGO SU ZASLUGA,
MOJIH ZAPOSLENIKA
KOJI SURADUJU
KAO PARTNERI.**

(Fritz Henkel, 1926)

PRUJACI U SRCU ZA DOBRO SVIH GENERACIJA

TRAJNA OSTAVŠTINA

Sve je počelo snom jednog čovjeka. Prije više od 145 godina Fritz Henkel, pravi poduzetnik i odvažni pionir, nepovratno je promijenio ljudsku svakodnevicu. Zbog toga njegovim nasljeđem danas smatramo brigu za zaposlenike, društvo i okoliš. Njemu je održivost bila na prvome mjestu davno prije nego što je uopće postojala kao koncept.

I danas je Henkel sinonim za te vrijednosti. Zbog svog smo osjećaja jedinstva postali raznolika zajednica koja broji više od 50 000 Henkelovaca kojima klijenti i potrošači poklanjaju povjerenje. Zajedničkim snagama svakodnevno obogaćujemo i poboljšavamo milijarde života s pomoću naših proizvoda, usluga i rješenja. I imamo potencijala ostaviti još veći trag.

Više informacija:
www.fritz-henkel.com

Impresum

© 2023. Henkel AG & Co. KGaA, Düsseldorf

Henkel AG & Co. KGaA
Korporativne komunikacije:
40191 Düsseldorf
Telefon: +49 (0)211 797-0
www.henkel.de

Fotografije: Henkel, Sammlung Corporate Heritage,
Bergischer Geschichtsverein e.V. (Stadtansicht von Elberfeld um 1860)

Veröffentlichung dieser Publikation: März 2023